

Østre Toten
kommune

Retningslinjer for tildeling av salgs-, skjenke- og tilvirkningsbevillinger

Vedtatt av kommunestyret 17.04.2024

Gjeldende til og med 30.09.2028

Innhold

1. Innledning.....	3
1.1 Formål	3
1.2 Myndighet	3
1.3 Definisjoner	4
1.4 Bevillingsperioden.....	5
1.5 Tildeling av salgs- og skjenkebevillinger.....	6
2 Salgs- og skjenkebevillinger	6
2.1 Faste salgsbevillinger og salgstider	7
2.2 Faste skjenkebevillinger	7
2.3 En eller flere bevillinger.....	8
2.4 Krav til skjenkesteder	9
2.5 Skjenketid, aldersgrense, alkoholfrie soner og vakthold	9
2.6 Krav til internkontroll for salgs- og skjenkesteder	10
2.7 Andre bevillinger.....	11
2.8 Krav om kunnskapsprøve om alkoholloven	11
2.9 Alkoholgebyr.....	11
2.10 Krav til vandel	12
2.11 Kontroll, brudd og prikktildeling	12
3 Saksbehandling ved søknad om salgs-, skjenke- og tilvirkningsbevilling.....	14

1. Innledning

[Alkoholloven](#) og [alkoholforskriften](#) regulerer kommunens anledning til å tildele bevilling til salg og skjenking av alkohol.

Alkoholloven regulerer omsetning av alkoholholdig drikk. Loven har som formål å begrense de samfunnsmessige og individuelle skadene som alkoholbruk kan medføre. Loven sikter også på å begrense det generelle forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

Alkoholforskriften utdyper nærmere hvordan kommunen skal forvalte alkoholloven.

1.1 Formål

Østre Toten kommune sin alkoholpolitikk skal bidra til:

- å begrense skadevirkningene som alkohol kan påføre individ og samfunn, både helsemessige, sosiale og økonomiske.
- at serverings- og skjenkestedene i Østre Toten kommune har en trygg og seriøs drift.
- at kommunens salgs- og skjenkepolitikk skal være tydelig og utøvelsen skal bygges på god dialog mellom kommunen, bevillingshavere og kontrollører.
- å skjerme barn og ungdom under 18 år mot alkoholmisbruk.
- å gjøre det mulig for små produsenter (gårdsproduksjon) å ha tilvirkning, salg og eller skjenking av alkoholholdige produkter som binæring

1.2 Myndighet

- Retningslinjene vedtas av kommunestyret.
- Myndighet til å gi bevilling til salg/skjenking/tilvirkning ligger hos kommunedirektøren, Kommunedirektøren kan delegerer myndigheten videre etter reglene om intern delegering.
- Formannskapet tildeler bevillinger i prinsipielle saker, og behandler klager etter alkoholloven.
- Østre Toten kommunes myndighet til å gi bevilling til salg, skjenking og/eller tilvirkning av alkohol følger den til enhver tid gjeldende lovgivning med tilhørende forskrifter.

1.3 Definisjoner

Alkoholholdig drikke

Alkoholholdig drikk er en fellesbetegnelse på drikker som inneholder mer enn 2,5 volumprosent alkohol.

- Alkoholholdig drikk gruppe 1: drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol
- Alkoholholdig drikk gruppe 2: drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol
- Alkoholholdig drikk gruppe 3: drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol

Sluttet selskap

Med et "sluttet selskap" menes at det er samlet en bestemt krets med mennesker i forbindelse med et bestemt formål i et bestemt lokale, for eksempel et bryllup, konfirmasjon, jubileum osv. Deltakerne i selskapet må med andre ord ha en eller annen tilknytning til de som inviterer til selskapet.

Enkeltanledning

Arrangement som går over 1-6 dager, festivaler, konserter, idretts- og kulturarrangementer osv. Det sentrale er om arrangementet fremstår som et klart avgrenset arrangement, om det er åpent for allmennheten eller en ubestemt krets av personer. Det må gå klart frem når begivenheten begynner og når den opphører.

Ambulerende bevilling

Skjenkebevilling til deltakere i sluttet selskap.

Salgsbevilling for AS Vinmonopolets utsalgssteder

Salgsbevilling for gruppe 3 kan bare gis til AS Vinmonopolet.

Tilvirkningsbevilling for salg (Gårdsalg)

Tilvirkningsbevilling for alkoholholdig drikk kan gis på grunnlag av kommunal salgsbevilling

for rett til tilvirkning for salg i egen virksomhet. Bevillingen kan omfatte alkoholholdig drikk som har maksimalt 22 volumprosent alkohol. Bevilling kan bare gis hvis tilvirkningen skal skje ved salgsstedet, og tilvirkningen og salget vil utgjøre en del av stedets helhetlige karakter og salgstilbud.

Tilvirkningsbevilling for skjenking i egen virksomhet

Tilvirkningsbevilling for alkoholholdig drikk kan gis på grunnlag av kommunal skjenkebevilling med rett til tilvirkning for skjenking i egen virksomhet. Bevillingen kan omfatte alkoholholdig drikk som har maksimalt 22 volumprosent alkohol. Bevilling kan bare gis hvis tilvirkningen skal skje ved skjenkestedet, og tilvirkningen og skjenkingen vil utgjøre en del av stedets helhetlige karakter og serveringstilbud.

For tilvirkningsbevilling stilles det krav om at:

- produktet ikke er tilsatt brennevin eller er blandet med andre alkoholholdige drikkevarer. Den alkoholholdige drikken må være omfattet av produktlisten i tolltariffen posisjon 22.06 «Andre gjærede drikkevarer (f.eks. eplevin (sider), pærevin, mjød, sake); blandinger av gjærede drikkevarer og blandinger av gjærede drikkevarer og alkoholfrie drikkevarer, ikke nevnt eller innbefattet annet sted.»
- maksimalt salg av egenprodusert alkoholholdig drikk er 15 000 liter per år per produsent
- 1/3 av innsatsvarene er egenproduserte

1.4 Bevillingsperioden

Bevilling for faste salgs- og skjenkebevillinger kan gis for 4 år av gangen, men opphører senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Det nye kommunestyret kan beslutte at bevillinger likevel ikke skal opphøre, men gjelde videre for en ny periode på inntil fire år med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Kommunestyret kan beslutte at ingen bevillinger skal opphøre eller fastsette nærmere retningslinjer for hvilke bevillinger det må søkes om fornyelse for.

1.5 Tildeling av salgs- og skjenkebevillinger

Ved vurderingen av om bevilling bør gis, kan kommunen blant annet legge vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig. Det kan også legges vekt på om bevillingssøker og personer er egnet til å ha bevilling.

Kommunen kan beslutte at det ikke skal gis mer enn et bestemt antall bevillinger til salg eller skjenking.

Det er opp til kommunen om bevilling skal tildeles. Kommunen kan bestemme at det skal knyttes spesielle vilkår til bevillingen. I Østre Toten kommune gjelder, utover bestemmelsene i alkoholloven, følgende vilkår for innvilgelse av bevilling:

- Salgs- eller skjenkestedet skal ikke ha pengespill som en del av sitt driftskonsept.
- Vernet om alkoholfrie soner hensyntas

Det kan gis følgende salgs- og skjenkebevillinger i kommunen:

- Faste salgs- og skjenkebevillinger.
- Bevilling for en bestemt del av året.
- Bevilling for enkeltanledninger.
- Ambulerende skjenkebevillinger for sluttet selskap.
- Tilvirkningsbevilling for gårdssalg eller for skjenking i egen virksomhet

2 Salgs- og skjenkebevillinger

Hovedregelen er at skjenkebevillinger gis for inntil en fireårsperiode og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Bevillinger kan også gis for en bestemt del av året, eller for en enkeltanledning.

Tilvirkningsbevilling gis for same periode som den salgs- eller skjenkebevilling den gis sammen med.

2.1 Faste salgsbevillinger og salgstider

Det kan innvilges salgsbevillinger for alkoholgruppe 1 for følgende forretninger/utsalg:

- Matvareforretninger som har assortert vareutvalg.
- Spesialforretning eller matvareforretning som driver netthandel.
- Forretninger som driver brusformidling
- Bryggerier/mikrobryggerier for produkter fra egen produksjon. Disse må i tillegg ha tilvirkningsbevilling. Dersom det i tillegg er gitt skjenkebevilling til samme virksomhet må skjenking skje i lokale fysisk atskilt fra salgsstedet.

Det kan innvilges salgsbevillinger for alkoholgruppe 1 og eller 2 for produkter fra gårdsproduksjon. Dersom det i tillegg er gitt skjenkebevilling til samme virksomhet må skjenking skje i lokale fysisk atskilt fra salgsstedet.

AS Vinmonopolet kan innvilges salgsbevilling for gruppe 1, gruppe 2 og gruppe 3.

Stortinget fastsetter salgstider for AS Vinmonopolet. Merk at salgstidene ikke kan være lengre enn fastsatt salgstid for annen alkoholholdig drikk i kommunen.

Gårdsprodusenter som selger alkoholholdig drikk gruppe 2, må for salg av denne gruppen alkoholholdig drikk, følge AS Vinmonopolets salgstider for utsalgssteder i kommunen.

Alle salgssteder skal ha god informasjon om aldersgrenser, legitimasjonsplikt og salgstider, samt en plassering der alkoholfri og alkoholholdig drikk ikke kan forveksles.

Østre Toten kommune har følgende salgstider for salg av alkoholholdig drikk gruppe 1:

- Mandag- fredag mellom kl. 08.00 og 20.00
- Lørdag til kl.18.00
- Salg av alkoholholdig drikke er ikke tillatt på søndag og helligdager, 1.og 17. mai.
- Påske-, pinse- og julaften kan alkoholholdig drikke ikke selges og utleveres senere enn kl. 16.00. Faller julaften på søndag er salg ikke tillatt.

2.2 Faste skjenkebevillinger

Det kan innvilges faste skjenkebevillinger for alle 3 grupper alkohol samlet, alternativt for bare

gruppe 1 eller for gruppe 1 og 2.

Ved tildeling av skjenkebevillinger kan kommunen blant annet legge vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig. Det kan også legges vekt på om bevillingssøker og personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten er egnet til å ha bevilling.

I Østre Toten kommune kan det gis skjenkebevilling for alle grupper alkohol til følgende virksomheter:

- Hoteller, moteller, pensjonater, gardsturisme, spiserestauranter og selskapslokaler.
- Kafeer, kroer, puber og pizzeriaer.
- Serveringssteder på kjøpesenter. Det er en forutsetning for innvilgelse at serveringsstedet er tydelig fysisk avgrenset mot senterets fellesområder og andre forretninger.

Det gis ikke skjenkebevilling til følgende virksomheter:

- Gatekjøkken og bensinstasjoner.

Uteservering

Skjenkebevillingen kan utvides til å gjelde uteservering i tilknytning til skjenkestedet.

Utearealet skal være tydelig avgrenset mot arealer som ikke er skjenkeareal. Det må også tas hensyn til trafikale forhold

2.3 En eller flere bevillinger

Hvert salgs- og skjenkested må ha egen bevilling. Dersom en virksomhet driver flere steder, skal det i utgangspunktet gis en bevilling til hvert salgs- og skjenkelokale, begrunnet i kontrollhensyn. Dette gjelder i utgangspunktet også der to eller flere salgs- og skjenkesteder ligger i samme bygning og har samme eier.

Der hvor ett driftsselskap driver flere skjenkesteder innenfor samme bygning, må det i hvert enkelt tilfelle vurderes om det kreves en eller flere bevillinger. Ved vurderingen står kontrollhensynene sentralt. Følgende forhold bør vektlegges:

- Om virksomheten fremstår som ett eller flere skjenkesteder.

- Om skjenkestedene utad fremstår med samme eier og ligger i samme bygning.
- Om kundestrømmen naturlig beveger seg fra det ene stedet til det andre.
- Skjenkestedets målgruppe.

Dersom skjenkestedene er selvstendige økonomiske enheter, vil det alltid kreves en skjenkebevillinger pr. sted.

2.4 Krav til skjenkesteder

- Driftskonseptet skal fremgå av bevillingsvedtaket. Konseptet kan ikke endres i bevillingsperioden uten at bevillingsmyndigheten er varslet og har gitt sin tilslutning.
- Bevillingen gjelder for et bestemt lokale, men kan utvides til å gjelde også utenfor lokalet ved en enkelt anledning. Servering/skjenking skal være virksomhetens primære formål.
- Skjenking skal ikke forekomme i forbindelse med salg. Skjenking krever godkjent serveringsbevilling.
- Det stilles krav om at lokalet er godkjent for salgs- eller serveringsvirksomhet.

2.5 Skjenketid, aldersgrense, alkoholfrie soner og vakthold

Skjenketid

Skjenketid for gruppe 1 gruppe, 2 og gruppe 3 er mellom kl.08:00 og 02:00 hele uken. Uteserveringen følger samme skjenketider, men bevillingsmyndigheten kan innskrenke skjenketiden ut fra beliggenhet, eller ved klager, uttalelse fra politiet o.l.

Aldersgrense

Aldersgrense på salg av alkohol er det viktigste hjelpemiddelet det offentlige har til rådighet for å forebygge tidlig alkoholdebut. Utover dette er det opp til hver enkelt å bidra til å underbygge gode holdninger til alkohol blant barn og unge.

Personer som selger eller skjenker brennevin må ha fylt 20 år, og den som selger eller skjenker annen alkoholholdig drikk under 22 volumprosent må ha fylt 18 år. Dette gjelder likevel ikke ved salg av alkoholsvak drikk når en person over 18 år har daglig tilsyn med salget.

Alkohol frie soner

Møteplasser for barn og unge skal være trygge. Det er en selvfølge i Østre Toten kommune at slike steder er rusfrie. Det gis ikke bevilling til følgende arrangementer:

- Arrangementer som retter seg mot barn og unge under 18 år.
- Idrettsarrangementer. Det tillates ikke salg eller skjenking av alkohol på generelle publikumsområder.

Det skal også tas særskilt hensyn til barn og unge ved behandling av søknader til enkeltanledninger.

Vakthold

Politiet kan pålegge et skjenkested å holde ordensvakter godkjent av politiet. I vurderingen vil særlig skjenkestedets størrelse, konsept, og oversiktighet i lokalet bli vektlagt.

2.6 Krav til internkontroll for salgs- og skjenkesteder

Med internkontroll menes det her systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i bevillingen, alkoholoven.

- Innehaver av salgs- og skjenkebevillinger skal føre interkontroll.
- Bestemmelsen gjelder ikke for innehavere av ambulerende skjenkebevilling, og det kan bestemmes at det heller ikke skal gjelde for skjenkebevillinger gitt for en enkelt anledning.
- Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å overholde krav i bevillingen, alkoholoven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholoven.
- Internkontrollen skal være skriftlig.

Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig for kontrollmyndigheten. Internkontrollen innebærer at den/de ansvarlige for virksomheten skal:

1. Ha oversikt over krav i bevillingen, alkoholoven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholoven som gjelder for virksomheten.

2. Sørge for at ansatte i virksomheten har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse til å overholde kravene til virksomheten, herunder kravene til internkontroll.
3. Ha oversikt over hvordan virksomheten er organisert og hvordan oppgaver og ansvar er fordelt.
4. Ha rutiner for å sikre overholdelse av krav i bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven som gjelder for virksomheten.
5. Ha rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik.
6. Foreta systematisk og regelmessig gjennomgang av internkontrollen.

2.7 Andre bevillinger

Ambulerende skjenkebevillinger kan gis til sluttede selskaper og for alle grupper alkoholholdig drikk. Bevilling kan ikke gis for et lokale som har fast bevilling. Det er ikke et krav om kunnskapsprøve, men det må utpekes en ansvarlig styrer og stedfortreder.

Bevilling for en **enkelt anledning** er først og fremst ment for åpne arrangementer som for eksempel festivaler, konserter og idretts- og kulturarrangementer. Det skal utpekes en styrer og stedfortreder for bevillingen og det kan stilles krav om kunnskapsprøve, godkjenning fra andre offentlige organer, som politi, brannvesen og andre. Det kan også stilles krav om internkontroll.

Skjenkebevilling for en enkelt anledning kan gis for alle grupper alkoholholdig drikk.

Salgsbevilling for en enkelt anledning kan kun gis for gruppe 1.

Søknadsfristen er 14 dager før arrangementet avholdes. Kommunen krever et bevillingsgebyr som følger satser fastsatt i alkoholforskriften. Gebyret reguleres årlig.

2.8 Krav om kunnskapsprøve om alkoholloven

Det er et krav at virksomheten alltid har godkjent styrer og stedfortreder med bestått kunnskapsprøve om alkoholloven.

Kommunen avholder kunnskapsprøver etter avtale.

2.9 Alkoholgebyr

Salgs- og skjenkestedet skal hvert år betale alkoholgebyr. Det årlige bevillingsgebyret fastsettes

i forskrift og beregnes på grunnlag av omsatt mengde alkoholholdig drikke. Uavhengig av størrelsen på omsetningen er et minstegebyr som fastsettes årlig av Helse- og omsorgsdepartementet.

De som har salgs- eller skjenkebevilling vil årlig bli bedt om å sende inn omsetningsoppgave til kommunen, og denne må bekreftes av revisor.

2.10 Krav til vandel

Bevillingshaver, styrer, stedfortreder og personer som har innflytelse på virksomheten må ha uklanderlig vandel i forhold til alkohollovgivningen og skatte-, avgifts- og regnskapslovgivningen.

Kommunen innhenter uttalelser fra politiet og skatte- og avgiftsmyndighetene for å kontrollere vandelskravet.

I vurdering av vandelen kan det også tas hensyn til personens nærstående innflytelse på virksomheten. Med nærstående menes:

- Ektefelle eller person som vedkommende bor sammen med i ekteskaplignende forhold.
- Slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje, samt søsken.
- Ektefelle til eller person som bor sammen med person som nevnt i nummer 2 i ekteskaplignende forhold.

Ved vurdering av bevillingshavers og andre personers vandel, kan det ikke tas hensyn til forhold som er eldre enn 10 år.

2.11 Kontroll, brudd og prikktildeling

Kommunen er pålagt å føre kontroll med salgs- og skjenkesteder i Østre Toten. Det er for tiden Trygg 24 AS som utfører kontrollene. Normalt vil det foregå anonymt, og uten at det er gitt noe varsel på forhånd.

Hvis det etter en kontroll konkluderes med brudd på alkoholbestemmelsene, er kommunen forpliktet til å tildele prikker. Hvis et salgs- eller skjenkested i løpet av to år får tolv prikker, skal kommunen inndra bevillingen i en uke. Når bevillingen er inndratt, kan ikke stedet selge eller skjenke alkohol.

Toårsperioden gjelder uavhengig av om bevillingen er fornyet i løpet av perioden. Ved overdragelse til ny virksomhet begynner ny periode på overdragelsestidspunktet.

Følgende overtredelser fører til tildeling av åtte prikker:

- Salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år
- Brudd på bistandsplikten
- Brudd på kravet om forsvarlig drift
- Hindring av kommunal kontroll

Følgende overtredelser fører til tildeling av fire prikker:

- Salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler
- Brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene
- Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år
- Brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk

Følgende overtredelser fører til tildeling av to prikker:

- Det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet
- Mangler ved bevillingshavers internkontroll
- Manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist
- Manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist
- Brudd på krav om styrer og stedfortreder
- Gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet
- Gjentatt diskriminering

Følgende overtredelser fører til tildeling av en prikk:

- Brudd på kravet om alkoholfrie alternativer
- Brudd på regler om skjenkemengde

- Konsum av medbrakt alkoholholdig drikk
- Gjester medtar alkohol ut av lokalet
- Brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted
- Brudd på vilkår i bevillingsvedtaket
- Brudd på reklameforbudet
- Andre overtredelser som omfattes av alkoholloven

3 Saksbehandling ved søknad om salgs-, skjenke- og tilvirkningsbevilling

Ved søknad skal man benytte søknadsskjema fra kommunens hjemmesider.

Søknad om salgsbevilling er ikke nødvendig for drikk som inneholder under 2,5 volumprosent alkohol.